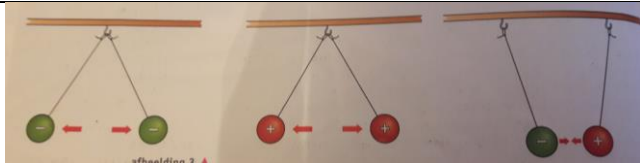

Samenvatting natuurkunde h3 elektriciteit h3a	
§1 lading en spanning	
Lading	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt merken dat een voorwerp geladen is als: <ul style="list-style-type: none"> - Het voorwerp andere voorwerpen aantrekt - Als er vonkjes af springen
Positieve en negatieve lading	
Elektronen	<ul style="list-style-type: none"> • Niet-geladen voorwerpen bevatten een positieve en negatieve lading <ul style="list-style-type: none"> ○ Dit noem je ook wel neutraal • Als je met een doek over een voorwerp wrijft kunnen negatief geladen deeltjes overspringen <ul style="list-style-type: none"> ○ Deze deeltjes noem je elektronen ○ Positieve deeltjes kunnen niet overspringen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hierdoor wordt het doek negatief geladen en het voorwerp positief
Spanning en elektronen	<ul style="list-style-type: none"> • Wanneer je een positief geladen object in verbinden zet d.m.v. elektronen ontstaat er spanning tussen de twee objecten
§2 elektrische stroom	
Stroomkringen	<ul style="list-style-type: none"> • Een gesloten stroomkring wordt gemaakt door een elektrisch apparaat aan te sluiten op batterijen • De grootte van de stroomsterkte (I) meet je met een stroommeter en geef je aan in Ampère (A) of in milli-ampère (mA)
Een model voor elektrische stroomkringen	<ul style="list-style-type: none"> • In een elektrische stroomkring stromen elektronen in een gesloten kring rond • Voor het rondstromen van de elektronen wordt gezorgd door een spanningsbron
Stromen in serieschakelingen	<ul style="list-style-type: none"> • In een serieschakeling is de stroomsterkte overal even groot
Stromen in parallelschakelingen	<ul style="list-style-type: none"> • De stroomsterkte van een parallelschakeling kun je berekenen door: $I_t = I_1 + I_2 + I_3$ • Als de stroomkring in een parallelschakeling wordt onderbroken blijven de andere (lampjes) branden
§3 weerstand	
De weerstand van elektriciteitsdraden	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe vel een lampje is heeft te maken met hoe hoog de weerstand (R) van een lampje is
De weerstand bepalen	$R = \frac{U}{I} \quad U = R \times I$ <p>de eenheid van weerstand is ohm (Ω)</p>
Weerstand en temperatuur	<ul style="list-style-type: none"> • De weerstand van de meeste soorten gloeidraden wordt groter als de temperatuur stijgt
§4 weerstand in serie en parallel	
Weerstand en warmteontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • Als je de weerstand groter maakt, neemt de stroomsterkte af • Als je de weerstand kleiner maakt, neemt de stroomsterkte toe
Weerstand in serie	<ul style="list-style-type: none"> • De totale weerstand in een serieschakeling kun je berekenen door: $R_v = R_1 + R_2 + R_3 + \text{etc.}$ • De vervangingsweerstand wordt hierbij groter

Weerstanden parallel	<ul style="list-style-type: none"> • De vervangingsweerstand wordt kleiner • De spanningsbron levert bij een groter aantal parallelle weerstanden een steeds grotere stroom • De totale weerstand in een parallelschakeling kun je berekenen door: $\frac{1}{R_v} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \frac{1}{R_3} + \text{etc.}$ Nadat je dit hebt uitgerekend draai je de som om door op de x^{-1} toets te drukken op de rekenmachine
§5 vermogen	
Het vermogen van een apparaat	<ul style="list-style-type: none"> • Hoeveel elektrische energie een apparaat per seconde verbruikt, wordt het vermogen genoemd (P) <ul style="list-style-type: none"> ○ De eenheid van vermogen is watt (W)
Het vermogen van een apparaat berekenen	<ul style="list-style-type: none"> • Het vermogen van een apparaat kun je berekenen door: $P = U \times I$
Elektrische energie meten	<ul style="list-style-type: none"> • De elektrische energie kun je berekenen door: $E = P \times t$ • De eenheid van 'E' is kilowattuur (kWh) • De eenheid van 'P' is kilowatt (kW) • De eenheid van 't' is uur (h)
§6 soortelijke weerstand	
De weerstand van een draad	<ul style="list-style-type: none"> • De weerstand hangt af van 3 factoren: <ol style="list-style-type: none"> 1. De lengte van de draad 2. De doorsnede van de draad 3. Het materiaal van de draad
De weerstand van een draad berekenen	<ul style="list-style-type: none"> • De weerstand van een draad kun je berekenen door: $R = \frac{\rho \times L}{A}$ • De eenheid van ρ is $\Omega\text{mm}^2/\text{m}$ • De eenheid van L is meter (M) • De eenheid van A is mm^2